

PROGRAM MINISTERSTVA VNITRA V OBLASTI PREVENCE KRIMINALITY

DO ROKU 2007

MINISTERSTVO VNITRA
odbor prevence kriminality
ředitelka Mgr. Jitka Gjuričová
Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7
Te.: 974 832 255
Fax: 974 833 504
E-mail: sekropk@mvcv.cz

OBSAH

I. ÚVOD.....	3
II. CÍLE RESORTNÍHO PROGRAMU	5
III. Priority resortního programu	6
1. PREVENCE KRIMINALITY NA MÍSTNÍ ÚROVNI	7
- COMMUNITY POLICING.....	7
- ÚLOHA POLICIE ČR V PROGRAMU PARTNERSTVÍ.....	9
- PROGRAM BEZPEČNÁ LOKALITA.....	9
1. PREVENCE KRIMINALITY DĚTÍ A MLÁDEŽE.....	11
2. PREVENCE KORUPČNÍHO JEDNÁNÍ	14
3. PREVENCE V SILNIČNÍM PROVOZU.....	15
4. PREVENTIVNÍ ČINNOST POLICIE ČR.....	17
5. ZKVALITŇOVÁNÍ SYSTÉMU PREVENCE V RESORTU VNITRA	19
- INFORMOVÁNÍ V OBLASTI PREVENCE KRIMINALITY.....	19
- VZDĚLÁVÁNÍ V OBLASTI PREVENCE KRIMINALITY	21
- SOCIOLOGICKÁ A DALŠÍ ŠETŘENÍ V OBLASTI PREVENCE KRIMINALITY.....	21
- FINANCOVÁNÍ PREVENTIVNÍCH AKTIVIT	22

I. Přílohy

1. PŘEHLED RESORTNÍCH MATERIÁLŮ ŘEŠÍCÍCH SPECIFICKÉ KRIMINÁLNĚ RIZIKOVÉ JEVY
2. ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU PREVENTIVNÍCH ČINNOSTÍ POLICIE ČR
3. SCHVÁLENÉ PROJEKTY RESORTNÍHO PROGRAMU PREVENCE KRIMINALITY 2005
4. VYPOŘÁDÁNÍ PŘIPOMÍNEK

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

METODICKÁ RADA – METODICKÁ RADA PRO PREVENTIVNÍ ČINNOST POLICIE ČR

MUZEUM – MUZEUM POLICIE ČR

MINISTERSTVO – MINISTERSTVO VNITRA ČR

OBP – ODBOR BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY

OPK – ODBOR PREVENCE KRIMINALITY

OŘ – OKRESNÍ ŘEDITELSTVÍ

OTPR – ODBOR TISKU A PUBLIC RELATIONS

OVSPŠ – ODBOR VZDĚLÁVÁNÍ A SPRÁVY POLICEJNÍHO ŠKOLSTVÍ

PIS – PREVENTIVNĚ INFORMAČNÍ SKUPINA

PP – POLICEJNÍ PREZÍDIUM ČR

PROGRAM PARTNERSTVÍ – PROGRAM PREVENCE KRIMINALITY NA MÍSTNÍ ÚROVNI – PARTNERSTVÍ

RAP - RESORTNÍ AKČNÍ PLÁN BEZPEČNOSTI A PLYNULOSTI SILNIČNÍHO PROVOZU NA ROK 2005

REPUBLIKOVÝ VÝBOR – REPUBLIKOVÝ VÝBOR PRO PREVENCI KRIMINALITY

RESORTNÍ PROGRAM - PROGRAM MINISTERSTVA VNITRA V OBLASTI PREVENCE KRIMINALITY DO ROKU 2007

STRATEGIE BESIP - NÁRODNÍ STRATEGIE BEZPEČNOSTI SILNIČNÍHO PROVOZU

SUZ - SPRÁVA UPRCHLICKÝCH ZAŘÍZENÍ

SVSPS – SKUPINA VZDĚLÁVÁNÍ, SLUŽEBNÍ PŘÍPRAVY A SPORTU POLICEJNÍHO PREZÍDIA ČR

ÚOKFK SKPV - ÚTVAR ODHALOVÁNÍ KORUPCE A FINANČNÍ KRIMINALITY SLUŽBY KRIMINÁLNÍ POLICIE A VYŠETŘOVÁNÍ

ŘSCPP – ŘEDITELSTVÍ SLUŽBY CIZINECKÉ A POHRANIČNÍ POLICIE

ŘSDP – ŘEDITELSTVÍ SLUŽBY DOPRAVNÍ POLICIE

ÚSKPV – ÚŘAD SLUŽBY KRIMINÁLNÍ POLICIE A VYŠETŘOVÁNÍ

PROGRAM MINISTERSTVA VNITRA V OBLASTI PREVENCE KRIMINALITY DO ROKU 2007

I. ÚVOD

Program Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) v oblasti prevence kriminality do roku 2007 (dále jen „resortní program“) vyplývá z postavení ministerstva jako ústředního orgánu státní správy zodpovědného za veřejný pořádek a vnitřní bezpečnost. Tato kompetence je ministerstvu svěřena § 12 odst. 1 písm. a) zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky ve znění pozdějších předpisů. Policie ČR má oblast prevence kriminality vágně vymezenou v zákoně č. 283/1991 Sb., o Policii ČR ve znění pozdějších předpisů¹. Tvorba resortního programu prevence kriminality je ministerstvu uložena usnesením vlády ze dne 11. prosince 2000 č. 1265 ke Zprávě o plnění úkolů vyplývajících ze Strategie prevence kriminality za léta 1997 - 2000 a Strategii prevence kriminality na léta 2001 - 2003.

KOORDINAČNÍ ROLI V OBLASTI PREVENCE KRIMINALITY MÁ REPUBLIKOVÝ VÝBOR PRO PREVENCI KRIMINALITY (DÁLE JEN „REPUBLIKOVÝ VÝBOR“), KTERÝ BYL JAKO STÁLÝ MEZIRESORTNÍ PORADNÍ ORGÁN MINISTRA VNITRA ZŘÍZEN USNESENÍM VLÁDY ZE DNE 3. LISTOPADU 1993 č. 617. REPUBLIKOVÝ VÝBOR ODPOVÍDÁ ZA VYTVÁŘENÍ PREVENTIVNÍ POLITIKY VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY, ZA KONCEPCI PREVENTIVNÍ POLITIKY NA MEZIRESORTNÍ ÚROVNI A ZA METODICKÉ VEDENÍ ORGÁNŮ ÚZEMNÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY PŘI REALIZACI STRATEGIE PREVENCE KRIMINALITY A PROVÁDĚNÍ **PROGRAMU PREVENCE KRIMINALITY NA MÍSTNÍ ÚROVNI**. REPUBLIKOVÝ VÝBOR PŘEDKLÁDÁ VLÁDĚ ČESKÉ REPUBLIKY STŘEDNĚDOBOU STRATEGII PREVENCE KRIMINALITY, KTERÁ JE VLÁDOU SCHVALOVÁNA NA TŘÍ AŽ ČTYŘLETÉ OBDOBÍ. MINISTR VNITRA A PŘEDSEDA REPUBLIKOVÉHO VÝBORU INFORMUJE VLÁDU KAŽDOROČNĚ O JEJÍM PLNĚNÍ². **MEZINÁRODNÍ** AKTIVITY V OBLASTI PREVENCE KRIMINALITY SE ODEHRÁVAJÍ V RÁMCI ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ (KOMISE PRO PREVENCI A TRESTNÍ SOUDNICTVÍ) A V RÁMCI EVROPSKÉ UNIE (EVROPSKÁ SÍŤ PREVENCE KRIMINALITY).

Výše uvedený systém doplňují **resortní programy prevence kriminality**, v nichž jsou rozpracovány priority jednotlivých resortů uvedené v národní Strategii prevence kriminality na dané období. Resortní programy jsou na základě usnesení vlády zpracovávány většinou členů Republikového výboru. Jednotlivé resorty vyčleňují na prevenci kriminality a prevenci sociálně patologických jevů finanční prostředky³.

¹ § 2 odst. 1 písm. a) b), i); § 2 odst. 3;

² V současné době je platná „Strategie prevence kriminality na léta 2004 až 2007“, která byla přijata usnesením vlády č. 393/2004. Vyhodnocení roku 2004 a priority na rok 2005 byly vládou přijaty usnesením č. 427/2005.

³ V roce 2005 vyčlenilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy částku 10,2 mil. Kč, Ministerstvo spravedlnosti 48,2 mil. Kč, Ministerstvo obrany 7,9 mil. Kč, Ministerstvo zdravotnictví 4,2 mil. Kč, Ministerstvo dopravy 21 mil. Kč. V případě Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva pro místní rozvoj nelze jednoznačně hovořit o resortním programu, ale na preventivní programy bylo vyčleněno 332,5 mil. Kč a 568 mil. Kč.

PREVENCE KRIMINALITY SE ZABÝVÁ PŘÍČINAMI TRESTNÉ ČINNOSTI I DALŠÍCH SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ A OMEZOVÁNÍM PŘÍLEŽITOSTÍ A MOTIVŮ K JEJICH PÁCHÁNÍ ZEJMÉNA NEREPRESIVNÍMI PROSTŘEDKY. ZAHRNUJE VŠECHNY AKTIVITY VYVÍJENÉ STÁTNÍMI, VEŘEJNOPRÁVNÍMI I SOUKROMOPRÁVNÍMI SUBJEKTY, KTERÉ SE ZAMĚŘUJÍ NA OVLIVŇOVÁNÍ KRIMINOGENNÍCH PODMÍNEK (SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ, PŘÍČINY A PODMÍNKY KRIMINALITY), NA POTENCIÁLNÍ PACHATELE A NA POTENCIÁLNÍ I FAKTICKÉ OBĚTI TRESTNÉ ČINNOSTI. **CÍLEM PREVENTIVNÍ POLITIKY JE ZMENŠOVÁNÍ ROZSAHU A ZÁVAŽNOSTI KRIMINALITY A ZVYŠOVÁNÍ POCITU BEZPEČÍ OBČANŮ.** PREVENCE SMĚŘUJE DO OBLASTI SOCIÁLNÍ A SITUAČNÍ. MINISTERSTVO VNITRA ZODPOVÍDÁ ZEJMÉNA ZA ROZVOJ SITUAČNÍ PREVENCE, JEJÍMŽ CÍLEM JE OMEZOVÁNÍ PŘÍLEŽITOSTÍ K PÁCHÁNÍ TRESTNÉ ČINNOSTI, ZVYŠOVÁNÍ RIZIKA PRO PACHATELE, ŽE BUDE DOPADEN, A SNIŽOVÁNÍ ZISKŮ Z TRESTNÉ ČINNOSTI. PROSTŘEDKY PREVENCE LZE VYUŽÍVAT U RŮZNÝCH TYPŮ KRIMINALITY (SPJATÝCH S EXTREMISMEM, DROGAMI, DIVÁCKÝM NÁSILÍM, DOMÁCÍM NÁSILÍM, PROSTITUCÍ, KORUPCÍ, BEZPEČNOSTÍ SILNIČNÍHO PROVOZU AJ.) A LZE JE ZAMĚŘIT NA RŮZNÉ CÍLOVÉ SKUPINY (DĚTI, RECIDIVISTÉ, OBĚTI OBCHODOVÁNÍ S LIDMI, OBĚTI KOMERČNÍHO SEXUÁLNÍHO ZNEUŽÍVÁNÍ A DALŠÍ). K ŘEŠENÍ SPECIFICKÝCH KRIMINÁLNĚ RIZIKOVÝCH JEVŮ ZPRACOVÁVÁ MINISTERSTVO ŘADU SAMOSTATNÝCH KONCEPČNÍCH MATERIÁLŮ (VIZ PŘÍLOHA Č.1).

ZA PŮSOBNOST VYMEZENOU MINISTERSTVU V OBLASTI PREVENCE KRIMINALITY⁴ ODPOVÍDÁ ODBOR PREVENCE KRIMINALITY A SOUČASNĚ PLNÍ FUNKCI SEKRETARIÁTU REPUBLIKOVÉHO VÝBORU. V RÁMCI TĚTO FUNKCE KOORDINUJE PŘÍPRAVU VLÁDNÍ POLITIKY V OBLASTI PREVENCE KRIMINALITY, ODPOVÍDÁ ZA PŘEDKLÁDÁNÍ MATERIÁLŮ PRO VEDENÍ MINISTERSTVA, VLÁDĚ A PARLAMENTU ČR A ZASTUPUJE ČESKOU REPUBLIKU V PŘÍSLUŠNÝCH MEZINÁRODNÍCH INSTITUCÍCH. V RÁMCI MINISTERSTVA NESE GESCÍ ZA VYTVÁŘENÍ KONCEPCE PREVENCE KRIMINALITY A JEJÍ KOORDINACI A PODÍLÍ SE NA JEJÍ PRAKTICKÉ REALIZACI. ÚSPĚCH PREVENTIVNÍCH OPATŘENÍ JE VŠAK PODMÍNĚN ÚZKOU SPOLUPRACÍ S OSTATNÍMI ÚTVARY MINISTERSTVA A POLICIE ČR.

V rámci ministerstva jde zejména o spolupráci s :

- ODBOREM BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY PŘI VYTVÁŘENÍ PODKLADŮ PRO ZPRACOVÁNÍ ANALYTICKÝCH, KONCEPČNÍCH A METODICKÝCH MATERIÁLŮ PRO POTŘEBY PREVENCE KRIMINALITY;
- ODBOREM VZDĚLÁVÁNÍ A SPRÁVY POLICEJNÍHO ŠKOLSTVÍ PŘI VYTVÁŘENÍ KONCEPCÍ A OBSAHU ODBORNÉ PŘÍPRAVY POLICISTŮ V OBLASTI PREVENCE KRIMINALITY A PŘI ZABEZPEČOVÁNÍ ÚKOLŮ SOUVISEJÍCÍCH S PREVENCÍ NÁSILÍ NA ŽENÁCH A DOMÁCÍHO NÁSILÍ ;
- ODBOREM PERSONÁLNÍM PŘI ZABEZPEČOVÁNÍ ÚKOLŮ SOUVISEJÍCÍCH S PREVENCÍ NÁSILÍ NA ŽENÁCH A DOMÁCÍHO NÁSILÍ, PŘI POSTUPNÉM ROZŠIŘOVÁNÍ POUŽÍVÁNÍ MANAŽERSKÉHO MODELU EXCELLENCE EFQM V RÁMCI POLICIE ČR AŽ NA ÚROVEŇ MÍSTNÍCH ODDĚLENÍ A NA REALIZACI PROJEKTU TF 2004 „PODPORA POSÍLENÍ PREVENCE A METOD COMMUNITY POLICING V PRÁCI POLICIE ČR“;
- ODBOREM VZDĚLÁVÁNÍ A INFORMACÍ VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ PŘI ZABEZPEČOVÁNÍ ÚKOLŮ SOUVISEJÍCÍCH S PROBLEMATIKOU NÁSILÍ NA ŽENÁCH A DOMÁCÍHO NÁSILÍ, VČETNĚ PREVENCE KRIMINALITY NA ÚROVNI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ ZEJMÉNA FORMOU PUBLIKOVÁNÍ MATERIÁLŮ V ČASOPISE VEŘEJNÁ SPRÁVA;

⁴ Nařízení Ministerstva vnitra č. 64 ze dne 8. října 2001, kterým se vydává organizační řád Ministerstva vnitra ve znění pozdějších předpisů.

- ODBOREM TISKU A PUBLIC RELATIONS PŘI ZAJIŠŤOVÁNÍ INFORMAČNÍHO PROPOJENÍ A MEDIALIZACE PREVENTIVNÍCH AKTIVIT;
- EKONOMICKÝM ODBOREM PŘI ZABEZPEČENÍ A KONTROLE EFEKTIVNÍHO VYNAKLÁDÁNÍ PROSTŘEDKŮ ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU NA PREVENCI KRIMINALITY A PROSTŘEDKŮ Z ROZPOČTOVÉ KAPITOLY MINISTERSTVA URČENÝCH NA ROZVOJ SYSTÉMU PREVENCE KRIMINALITY V RESORTU;
- ODBOREM MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE A EVROPSKÉ INTEGRACE PŘI ZABEZPEČOVÁNÍ ÚKOLŮ VYPLÝVAJÍCÍCH Z MEZINÁRODNÍCH ZÁVAZKŮ RESORTU V OBLASTI PREVENCE KRIMINALITY;
- ODBOREM AZYLOVÉ A MIGRAČNÍ POLITIKY;
- A SE SPRÁVOU UPRCHLICKÝCH ZAŘÍZENÍ.

V rámci Policie ČR se jedná zejména o spolupráci s :

- PIS KPP, KRAJSKÝCH A OKRESNÍCH (OBVODNÍCH, MĚSTSKÝCH) ŘEDITELSTVÍ POLICIE ČR PŘI REALIZACI PREVENTIVNÍCH ČINNOSTÍ;
- ANALYTICKO-LEGISLATIVNÍM ODDĚLENÍM PP, ODBOREM SYSTÉMOVÉHO ŘÍZENÍ A INFORMATIKY PP A KRAJSKÝMI SPRÁVAMI POLICIE ČR PŘI ZPRACOVÁVÁNÍ ANALÝZ TRESTNÉ ČINNOSTI A REALIZACI PROGRAMU PREVENCE KRIMINALITY;
- ÚŘADEM SLUŽBY KRIMINÁLNÍ POLICIE A VYŠETŘOVÁNÍ, S ŘEDITELSTVÍM SLUŽBY POŘÁDKOVÉ POLICIE, S ŘEDITELSTVÍM SLUŽBY DOPRAVNÍ POLICIE, S ŘEDITELSTVÍM SLUŽBY CIZINECKÉ A POHRANIČNÍ POLICIE.

ZÁKLADNÍM PILÍŘEM SYSTÉMU PREVENCE KRIMINALITY V ČR JSOU PROGRAMY PREVENCE KRIMINALITY NA MÍSTNÍ ÚROVNI. ÚKOLEM MINISTERSTVA JE INICIOVAT VZNIK TĚCHTO PROGRAMŮ, METODICKY VÉST A KOORDINOVAT ČINNOST ORGÁNŮ ÚZEMNÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY, POLICIE ČR, NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ A DALŠÍCH TYPŮ PRÁVNICKÝCH I PODNIKAJÍCÍCH FYZICKÝCH OSOB PŘI SNIŽOVÁNÍ MÍRY A ZÁVAŽNOSTI TRESTNÉ ČINNOSTI. VÝZNAMNÝM ÚKOLEM JE I SPRÁVOVÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ, KTERÉ JSOU VLÁDOU KAŽDOROČNĚ NA PODPORU PREVENCE KRIMINALITY VYČLEŇOVÁNY. V SOUČASNÉ DOBĚ SE JEDNÁ O „**PROGRAM PREVENCE KRIMINALITY NA MÍSTNÍ ÚROVNI – PARTNERSTVÍ**“ (DÁLE JEN „PROGRAM PARTNERSTVÍ“), KTERÝ JE INOVACÍ PŮVODNÍHO „KOMPLEXNÍHO SOUČINNOSTNÍHO PROGRAMU PREVENCE KRIMINALITY NA MÍSTNÍ ÚROVNI“ REALIZOVANÉHO OD ROKU 1996. K PŘÍPRAVĚ PROGRAMU PARTNERSTVÍ NA ROK 2006 BYLA REPUBLIKOVÝM VÝBOREM A NÁSLEDNĚ MINISTREM VNITRA SCHVÁLENA METODIKA PŘÍPRAVY PROGRAMU PARTNERSTVÍ NA ROK 2006. VZHLEDEM K INICIAČNÍ, ANALYTICKÉ, KONZULTAČNÍ A EXPERTNÍ ROLI POLICIE ČR BYL PŘIJAT ROZKAZ POLICEJNÍHO PREZIDENTA Č. 61 ZE DNE 29. ČERVNA 2005 K ZAJIŠTĚNÍ JEDNOTNÉHO POSTUPU POLICIE ČR PŘI PARTICIPACI NA PROGRAMU PREVENCE KRIMINALITY NA MÍSTNÍ ÚROVNI - PARTNERSTVÍ⁵. PROGRAM PARTNERSTVÍ ZASTŘEŠUJE REPUBLIKOVÝ VÝBOR PRO PREVENCI KRIMINALITY.

II. CÍLE RESORTNÍHO PROGRAMU

⁵ Součástí rozkazu je podrobná Metodika realizace programu Partnerství s jasně vymezenými kompetencemi, úkoly a harmonogramem.

RESORTNÍ PROGRAM JE STRATEGICKÝM MATERIÁLEM STANOVUJÍCÍM PRAVIDLA PRO ZPŮSOBY PREVENTIVNÍHO PŮSOBNÍ V RESORTU MINISTERSTVA, KTERÝ VÝZNAMNÝM ZPŮSOBEM PŘISPĚJE KE SPOLEČNÉMU POSTUPU VŠECH SLOŽEK RESORTU V REALIZACI SYSTÉMU PREVENCE KRIMINALITY. PREVENCE SE V NĚM NEOMEZUJE NA IZOLOVANOU ČINNOST POLICIE ČR A MINISTERSTVA, ALE STÁVÁ SE SPOLEČNOU ZÁLEŽITOSTÍ ORGÁNŮ STÁTNÍ SPRÁVY, SAMOSPRÁVY, NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ A DALŠÍCH SUBJEKTŮ.

Strategické cíle

- Při řešení problémů v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti prosazovat důsledné využívání možností prevence.
- Integrovat preventivní práci do maximálního počtu činností útvarů ministerstva a Policie ČR, posilovat systémová řešení a odstraňovat separátní.
- Standardizovat práci Policie ČR jako službu veřejnosti, a to zejména u těch složek, které přicházejí do bezprostředního kontaktu s občany.
- Stanovit a sjednotit strategické směry útvarů ministerstva a Policie ČR v oblasti prevence.

Dílčí cíle

- Stanovit konkrétní, termínované a kontrolovatelné úkoly, včetně indikátorů splnění.
- Vymezit role útvarů ministerstva a Policie ČR při realizaci preventivních programů na lokální úrovni tak, aby byla doplněna, rozšířena a zkvalitněna účinnost prevence na místní úrovni.
- Zaměřit se na příčiny páchaní trestné činnosti a potenciální rizika, na jejich včasnou a důslednou eliminaci.
- Podporovat spolupráci a komunikaci při řešení bezpečnostních problémů.
- Zvyšovat kompetence jednotlivých policistů v oblasti prevence v rámci výkonu policejní práce.
- Finančně zabezpečit preventivní činnosti v rámci ministerstva a Policie ČR.
- Stanovit jasné směry využívání účelově vyčleněných finančních prostředků na realizaci Programu Ministerstva vnitra v oblasti prevence kriminality.

III. PRIORITY RESORTNÍHO PROGRAMU

- **Prevence kriminality na místní úrovni a integrace Policie ČR do preventivních systémů.**
- **Prevence kriminality dětí.**
- **Prevence korupčního jednání.**

- **Prevence v silničním provozu.**
- **Preventivně informační činnost Police ČR.**
- **Zkvalitňování systému prevence v resortu (informační systém, systém vzdělávání, sociologická šetření v oblasti prevence, financování preventivních aktivit).**

1. Prevence kriminality na místní úrovni

Stávající situace

Jednou z priorit policejní práce je orientace Policie ČR na uspokojování bezpečnostních potřeb občanů. V této souvislosti se hovoří o specifické službě veřejnosti. Tento přístup má v praktické rovině řadu různých podob, jejichž společným znakem je bezprostřední komunikace a kooperace s orgány veřejné správy, nevládními a podnikatelskými subjekty a s občany. Cílem je přijímání takových opatření, která zamezují páchání trestné činnosti v co nejrannějších stádiích. Policie má v této kooperaci řadu úkolů, k nimž patří nejen navrhování adekvátních opatření, ale i podíl na jejich realizaci. **V současnosti je v resortu preventivní práce vnímána zejména jako úkol pro specialisty a ne jako substantivní součást každodenní práce v terénu.** Dochází k zaměňování pojmů prevence a informování a není výjimkou, že se pod názvem preventivní aktivity realizují i propagační akce.

Z výsledků šetření vyplývá, že s veřejností přicházejí do kontaktu nejčastěji policisté z řad pořádkové policie a dopravní policie. Zejména u těchto dvou složek je proto nezbytné naplnit pojem služba veřejnosti konkrétními a srozumitelnými obsahy, přenosnými do každodenního výkonu služby. **Trvalým problémem je nízká viditelnost a přítomnost policistů na ulici a v problémových lokalitách.** Policie na místní úrovni mnohdy působí jako izolovaná složka zabývající se více sama sebou, než budováním přirozených vazeb s místní komunitou.

Community policing

Policejní práce orientovaná na službu veřejnosti se zaměřuje na příčiny, které způsobují kriminální jevy a chování, na vzniklé škody a potenciální hrozby. Vzhledem k rezervám v komunikace policistů s veřejností se tento způsob policejní práce ukazuje jako jedno z možných řešení. Občané i samosprávy mají často jen minimální šanci konzultovat s Policií ČR své problémy a názory na bezpečnost jejich lokality. Community policing využívá takových postupů, které umožňují identifikovat a pojmenovat problémy v oblasti veřejného pořádku a bezpečnosti a navrhnout opatření, která těmto jevům předcházejí, případně je eliminují v samých začátcích. Přitom nejde pouze o opatření policejní, ale taková, na kterých se podílí celá komunita. **Nositelem těchto přístupů je nejčastěji policista působící na základním útvaru, příslušník pořádkové služby s osobní a místní znalostí.** Důraz je kladen na kvalitu pochůzkové činnosti, která je v pojetí community policing základním policejním preventivním opatřením proti kriminalitě.

JEDNÍM Z KONKRÉTNÍCH POSTUPŮ COMMUNITY POLICING V PRAXI JIŽ VYUŽÍVANÝM JE **INSTITUT STYČNÝCH DŮSTOJNÍKŮ PRO NÁRODNOSTNÍ MENŠINY**. TI JSOU ZODPOVĚDNÍ ZA REALIZACI AKTIVIT, PROJEKTŮ A OPATŘENÍ ZAMĚŘENÝCH NA PREVENCI SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ NA LOKÁLNÍ ÚROVNI (NAPŘ. PROJEKT ASISTENTŮ POLICIE ČR PRO PRÁCI V SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝCH LOKALITÁCH), KTERÉ REALIZUJE POLICIE ČR VE SPOLUPRÁCI SE VŠEMI INSTITUCEMI ODPOVĚDNÝMI V DANÉM REGIONU ZA PREVENCI KRIMINALITY.

Postupy community policing jsou od roku 2003 testovány ve dvou pilotních lokalitách (Tišnov a Zruč nad Sázavou) v rámci společného projektu ministerstva a Otevřené společnosti, o.p.s. Cílem projektu je **postupná transformace činnosti obvodního oddělení do podoby, která je obecně vstřícnější k veřejnosti** a která využívá naplno preventivní mechanismy policejní práce. Zaměřuje se na intenzivní pochůzkovou činnost ve vytipovaných okresech a využití práce územního inspektora. Projekt zahrnuje cílený sběr dat o pocitu bezpečí obyvatel lokality, která jsou vyhodnocována.

V ZÁŘÍ 2005 BYL OFICIÁLNĚ ZAHÁJEN PROJEKT „PODPORA POSILOVÁNÍ PREVENCE A METODY COMMUNITY POLICING V PRÁCI POLICIE ČR“, KTERÝ NAVAZUJE NA PROJEKT „ZAVEDENÍ MODELU EVROPSKÉ NADACE PRO ŘÍZENÍ KVALITY (EFQM) DO POLICIE ČR“. CÍLEM PROJEKTU JE KROMĚ PLOŠNÉHO ZAVEDENÍ KONCEPTU COMMUNITY POLICING DO PRÁCE POLICIE ČR I ASISTENCE PŘI TVORBĚ A NAPLŇOVÁNÍ AKČNÍCH PLÁNŮ PRIORITY EFQM Z ROKU 2004, VYTVOŘENÍ PROCEDURY TZV. CENY NEJLEPŠÍ PRAXE V PRÁCI POLICIE ČR, PŘÍPRAVA POLICIE NA ÚČAST V SOUTĚŽI EVROPSKÁ CENA PREVENCE KRIMINALITY, PODPORA PROCESU SDÍLENÍ ETICKÉHO KODEXU POLICIE ČR V KAŽDODENNÍ PRAXI POLICISTŮ A V NEPOSLEDNÍ ŘADĚ I DALŠÍ ROZVOJ MANAŽERSKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ TOP MANAGEMENTU POLICIE.

Strategické cíle

- Zajistit delegování preventivních aktivit na každého policistu v rámci jeho služebních povinností – definovat policejní práci tak, aby v ní na každodenní prevenci byl skutečný prostor.
- Zajistit širší povědomí o community policing a jeho obsahu mezi příslušníky policie.
- Posílit součinnost policie s obcemi při tvorbě a realizaci preventivních programů.
- Vyhodnotit zkušenosti a možnosti community policing v praxi české policie a otevřít diskusi o jejich zohlednění v plánech rozvoje.
- Vytvořit efektivní mechanismus sdílení zkušeností a možností community policing v podobě dostupného a okamžitě využitelného nástroje.
- Začlenit principy a mechanismy community policing do systému přípravy policistů.
- Zohlednit principy a mechanismy community policing v systému odměňování policistů.

Úloha Policie ČR v programu Partnerství

PROGRAM PARTNERSTVÍ NAPOMÁHÁ PROSTŘEDNICTVÍM STÁTNÍ ÚČELOVÉ DOTACE K ROZVOJI PREVENTIVNÍCH AKTIVIT OBCÍ. JE ZAMĚŘEN NA ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ V RIZIKOVÝCH LOKALITÁCH (MĚSTA, MĚSTSKÉ ČÁSTI, OBCE), KTERÉ NA ZÁKLADĚ PRŮBĚŽNÉ ANALÝZY BEZPEČNOSTNÍ SITUACE VYBÍRÁ A DOPORUČUJE POLICIE ČR. **CÍLEM PROGRAMU JE MINIMALIZOVAT MÍSTNÍ KRIMINOGENNÍ PODMÍNKY A POZITIVNĚ OVLIVŇOVAT POCIT BEZPEČÍ OBČANŮ.** PROGRAM JE ZALOŽEN NA ÚZKÉM - PARTNERSKÉM - VZTAHU POLICIE ČR S OBCEMI, KRAJSKÝMI ÚŘADY A DALŠÍMI SUBJEKTY PŘI KOMPLEXNÍM ŘEŠENÍ DÍLČÍCH JEVŮ KRIMINALITY⁶.

ZÁKLADNÍM PŘEDPOKLADEM REALIZACE PROGRAMU JE ANALYTICKÁ, SIGNALIZAČNÍ A INICIATIVNÍ ROLE POLICIE ČR, ZEJMÉNA KRAJSKÝCH SPRÁV, OKRESNÍCH (OBVODNÍCH A MĚSTSKÝCH) ODDĚLENÍ. PROGRAM VYCHÁZÍ ZE SKUTEČNOSTI, ŽE POLICIE ČR MÁ NEJÚPLNĚJŠÍ A NEJOBJEKTIVNĚJŠÍ INFORMACE O TRESTNÉ ČINNOSTI A JEJÍCH VÝVOJOVÝCH TRENDĚCH V REGIONU. PROTO JE INSTITUCÍ, KTERÁ KOMPETENTNĚ INICIUJE ŘEŠENÍ KONKRÉTNÍCH NEGATIVNÍCH JEVŮ A SOUČASNĚ SE SPOLUPODÍLÍ NA VÝBĚRU ADEKVÁTNÍCH OPATŘENÍ A JEJICH REALIZACI.

Strategické cíle

- INTEGRACE POLICIE ČR DO PREVENTIVNÍCH AKTIVIT NA MÍSTNÍ ÚROVNI A ZVYŠOVÁNÍ JEJÍ PRESTIŽE JAKO SLUŽBY OBČANŮM.
- IDENTIFIKACE NEJRIZIKOVĚJŠÍCH LOKALIT, RYCHLÉ REAGOVÁNÍ NA AKTUÁLNÍ NEGATIVNÍ VÝVOJ TRESTNÉ ČINNOSTI A NA SPECIFICKÉ BEZPEČNOSTNÍ PROBLÉMY V KONKRÉTNÍCH LOKALITÁCH, PŘEDCHÁZENÍ PÁCHÁNÍ TRESTNÉ ČINNOSTI A OMEZOVÁNÍ PŘÍLEŽITOSTÍ K JEJÍMU PÁCHÁNÍ.
- FORMALIZACE VÝMĚNY KONTAKTŮ A ZKUŠENOSTÍ TAK, ABY Z NICH MOHLI ČERPAT I TI, KTEŘÍ SE OSOBNĚ NEZNAJÍ.

Program Bezpečná lokalita

Bezpečná lokalita je program zaměřený na majetkovou kriminalitu⁷, která tvoří dlouhodobě 70% veškeré kriminality páchané na našem území. **Nabízí občanům cílené informace k zabezpečení majetku, ochraně osob, zásadám bezpečného chování.** Poskytuje kontakty na policejní preventivní pracoviště a policejní poradenská centra, včetně informací o certifikované zabezpečovací technice a službách zabezpečovacích a bezpečnostních firem řídicích se etickým kodexem a evropskými normami a informace o optimálních pojistných produktech pojišťoven. V rámci programu se spojují zkušenosti

⁶ Komplexní řešení zahrnuje propojenou síť dílčích projektů z oblasti sociální a situační prevence, včetně projektů z oblasti informování občanů o bezpečném chování a možnostech ochrany osob a majetku před trestnou činností.

⁷ Program byl přijat na 4. zasedání Poradního sboru pro situační prevenci kriminality v roce 2001.

expertů z resortu vnitra, Asociace technických bezpečnostních služeb Grémium Alarm a České asociace pojišťoven.

Strategické cíle

- Minimalizovat podmínky pro páchaní trestné činnosti při využití organizačních, technických a jiných opatření.
- Zvyšovat kvalitu zabezpečení majetku a ochrany osob a udržovat standardy a kvalitu zabezpečení domácností zařazených do programu.
- POSILOVAT SPOLUPRÁCI MEZI STÁTNÍM A SOUKROMÝM SEKTOREM.

OPATŘENÍ VZTAHUJÍCÍ SE K PREVENCI KRIMINALITY NA MÍSTNÍ ÚROVNI

1.1. Iniciovat explicitní zakotvení preventivní role policistů do zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně do ustanovení o základních úkolech policie

gestor: PP (ALO, PIS), OPK

termín: 2007

indikátory plnění: novela zákona

1.2. Realizovat projekt „Zavádění principů community policing do praxe Policie ČR“ společně s Otevřenou společností o.p.s. v lokalitách Tišnov a Zruč nad Sázavou (Zručsko)

gestor: OPK ve spolupráci s OBP a OVSPŠ, PP (kancelář podpory kvality, PIS)

termín: prosinec 2006

indikátory plnění: průběžné zprávy o plnění

1.3. Vytvořit manuál pro obvodní oddělení policie „Práce obvodního oddělení v duchu community policing“

gestor: OPK

termín: prosinec 2006

indikátory plnění: vytvoření manuálu, distribuce

1.4. Vytvořit obsahové náplně výukového bloku v rámci vzdělávacího kurzu pro vedoucí obvodních oddělení policie a jejich zástupce „Jak vést obvodní oddělení Policie ČR v duchu zásad community policing“

gestor: OVSPŠ ve spolupráci s OPK a PP (OVSPS)

termín: v průběhu roku 2006

indikátory plnění: vytvořené osnovy výukového bloku, zařazení do vzdělávacího kurzu pro vedoucí obvodních oddělení Policie ČR a jejich zástupce, zpětná vazba

1.5. Vytvořit aplikace na webové stránce OPK se zkušenostmi dobré praxe z programů prevence kriminality na místní úrovni

GESTOR: OPK

TERMÍN: BŘEZEN 2006

INDIKÁTORY PLNĚNÍ: VYTVOŘENÁ APLIKACE, PRŮBĚŽNÉ DOPLŇOVÁNÍ

1.6. REALIZOVAT SEMINÁŘE O PROGRAMU BEZPEČNÁ LOKALITA (ZEJMÉNA O NOVINKÁCH V OBLASTI ZABEZPEČENÍ MAJETKU) A ZABEZPEČENÍ OBJEKTŮ PRO PIS POLICIE ČR A PREVENTIVNÍ PRACOVNÍKY MĚSTSKÉ POLICIE

GESTOR: OPK, SPRÁVA HL. M. PRAHY POLICIE ČR – ODDĚLENÍ TECHNICKÉ OCHRANY

TERMÍN: PRŮBĚŽNĚ

indikátory plnění: realizace dvou školení ročně

1.7. VYTVOŘIT PUBLIKACI DOPLNĚNOU SAMOLEPKOU S LOGEM BEZPEČNÁ LOKALITA

GESTOR: OPK

TERMÍN: ČERVEN 2006

INDIKÁTORY PLNĚNÍ: VYDÁNÍ PUBLIKACE „PROGRAM MINISTERSTVA VNITRA A POLICIE ČR BEZPEČNÁ LOKALITA“, VÝROBA SAMOLEPEK A JEJICH DISTRIBUCE

1.8. VYTVOŘIT A DISTRIBUOVAT DOTAZNÍK – HODNOTÍCÍ LIST K POSOUZENÍ OCHRANY MAJETKU, KTERÉ SI PROVEDE SÁM OBČAN

GESTOR: OPK VE SPOLUPRÁCI S INSPEKČNÍM ORGÁNEM AGA A CERTIFIKAČNÍM INSTITUTEM ČAP

TERMÍN: LISTOPAD 2006

INDIKÁTORY PLNĚNÍ: VYTVOŘENÝ DOTAZNÍK, ZAJIŠTĚNA DISTRIBUCE

1.9. VYTVOŘIT „CERTIFIKÁT BEZPEČNÁ LOKALITA“ JAKO FORMU OCENĚNÍ SOUKROMÝM SUBJEKTŮM ZA KVALITNĚ POSKYTOVANOU SLUŽBU OBČANŮ

GESTOR: OPK VE SPOLUPRÁCI S PORADNÍM SBOREM PRO SITUAČNÍ PREVENCI KRIMINALITY

TERMÍN: LISTOPAD 2006

INDIKÁTORY PLNĚNÍ: VYTVOŘENÝ CERTIFIKÁT, UDĚLENÍ CERTIFIKÁTU KVALITNÍM FIRMÁM A POJIŠŤOVNÁM.

2. Prevence kriminality dětí a mládeže

Stávající situace

Děti (3-18 let) jsou hlavní cílovou skupinou preventivního působení PIS; ve školách, školách a školských zařízeních působí i řada policistů z obvodních oddělení nebo specializovaných útvarů. Tyto **preventivní aktivity se realizují formou přednáškové a besední činnosti a soutěží směřujících zejména do oblasti primární prevence jako doplněk Minimálních preventivních programů škol a školských zařízení.** Řada policistů se věnuje práci s dětmi formou volnočasových aktivit mimo svou pracovní dobu. Pro léta 2005 – 2006 byla policejním prezidentem vyhlášena prioritou preventivní práce policie zaměřená na zvyšování právního vědomí dětí a mládeže. Odbor prevence kriminality v posledních letech rovněž podporoval tvorbu projektů zaměřených na prevenci školního násilí a zvyšování právního vědomí a podílel se na jejich vzniku i realizaci.

Významnou složkou v prevenci kriminality zaměřené na děti je Úřad služby kriminální policie a vyšetřování (dále jen „ÚSKPV“) reprezentovaný specialisty

zabývajícími se problematikou mládeže. Ti spolupracují se školami a školskými zařízeními na celém území ČR, jakož i s orgány sociálně-právní ochrany dětí. Specialisté z ÚSKPV se podíleli na reedici publikace „Dítě jako svědek“, která byla vydána ve spolupráci s nestátní neziskovou organizací Linka bezpečí v rámci projektu EU. Tato publikace je distribuována postupně na všechny školy v ČR. Dané problematice se věnuje i přednášková činnost těchto policistů. Preventivní aktivity zaměřené na uvedenou cílovou skupinu jsou také součástí činnosti Muzea Policie ČR (dále jen „muzeum“). Jedná se o práci s dětmi ve stálé veřejné expozici a realizaci přednášek a besed pro všechny věkové kategorie dětí se zaměřením na zásady bezpečného chování, kriminalitu dětí a na dětech páchanou a problematiku trestně právní odpovědnosti. Pracovníci PIS realizují na celorepublikové úrovni projekt Ajaxův zápisník, který je zacílený na děti ve věku 6-8 let a řadu lokálních projektů směřujících k různým cílovým skupinám dětí. Rozpracován je obdobný projekt určený pro rizikové skupiny dětí středního (9-12 let) a staršího (13-15 let) školního věku. Preventivní aktivity směřující k uvedené cílové skupině realizuje rovněž SUZ a to především formou přednášek o problematice cizinců realizovaných ve školách a školských zařízeních, anebo v azylových zařízeních.

Celkově je ovšem situace v oblasti používaných preventivních programů a metod v resortu vnitra značně nepřehledná. Neexistuje databáze používaných programů ani jejich poskytovatelů a není tedy možné za resort garantovat kvalitu těchto programů a kompetentnost poskytovatelů. Realizátoři preventivních programů z řad policistů a zaměstnanců resortu (např. hasiči) nejsou (až na specialisty ÚSKPV) systematicky vzděláváni ani doškolení v pedagogických zásadách či základech dětské psychologie. Tato skutečnost může znamenat do budoucna významný problém. V oblasti primární prevence, která jako celek spadá do gesce Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, dochází ke standardizaci těchto programů, čímž se zvyšují i nároky na jejich poskytovatele. Chybí jasná definice toho, co je cílem preventivních aktivit resortu zaměřených na děti.

Řada preventivních programů a tematických besed vedených policisty je na velmi dobré úrovni. Nedochozí však k jejich předávání ostatním útvarům a potenciál v nich obsažený je nevyužitý. Každoročně vzniká řada aktivit nových, z nichž mnohé jsou podobné aktivitám již realizovaným a odzkoušeným. Dochází tak k značnému tříštění sil a neefektivnímu využívání času, prostředků i tvůrčích nápadů. Dalším problémem je příliš široký záběr těchto programů. Věnují se nejrozličnějším sociálně patologickým jevům a projevům rizikového chování a příliš velkému množství dětí v dané lokalitě bez ohledu na její nebo jejich rizikovost. Navíc jsou nejčastěji určeny dětem mladšího školního věku, zatímco cílová skupina dětí mezi 15-18 rokem (tedy dětí trestně odpovědných) je v programech významně opomíjena. **Řada propagačních aktivit je zaměřována za aktivity preventivní.**

Strategické cíle

- Jasně definovat cíle preventivních aktivit směřovaných na děti a mládež a tyto cíle promítnout do práce všech složek policie, které tento druh prevence realizují.
- V programech primární prevence se zaměřit na oblast zvyšování právního vědomí a informovanosti o každodenní práci policie.

- Klást důraz na práci s rizikovými skupinami dětí žijícími v rizikových lokalitách; významněji akcentovat cílovou skupinu dětí mezi 15-18 rokem se zaměřením na jejich odpovědnost za protiprávní činy.
- Zmapovat preventivní programy a metody používané Policií ČR a realizátory, kteří je poskytují; úspěšné programy zpřístupnit širokému okruhu poskytovatelů.
- Sladit používané programy s celostátními standardy primární prevence a poskytnout jejich realizátorům pomoc a podporu.
- Zvyšovat kompetence poskytovatelů preventivních programů zaměřených na děti a mládež a zapojit do přednáškové činnosti policie na školách více policisty z obvodních oddělení.

OPATŘENÍ VZTAHUJÍCÍ SE K PREVENCI KRIMINALITY DĚTÍ A MLÁDEŽE

2.1. Vytvořit jednotný program pro rizikové skupiny dětí žijící v rizikových lokalitách určený pro střední a starší školní věk, který bude obsahovat základní okruhy primární prevence se zaměřením na zvyšování právního vědomí

gestor: OPK ve spolupráci s PP (PIS, ÚSKPV)

termín: prosinec 2005

indikátory plnění: vytvořený a vytištěný materiál, distribuce na všechny PIS, distribuce k ostatním realizátorům primární prevence

2.2. Realizátory primární prevence ve školním a školském prostředí proškolit v používání jednotného programu

gestor: OPK ve spolupráci s PP (PIS, ÚSKPV)

termín: v průběhu roku 2006

indikátory plnění: sestavení školícího týmu, realizace seminářů, certifikace absolventů

2.3. Vytvořit databázi policistů a zaměstnanců resortu, kteří se věnují primární prevenci ve školách a školských zařízeních

gestor: OPK ve spolupráci s PP (PIS)

termín: v průběhu roku 2006

indikátory plnění: vytvořená přístupná databáze

2.4. Realizátorům primární prevence poskytovat pravidelnou podporu v podobě průběžného vzdělávání, metodických a informačních materiálů

gestor: OPK ve spolupráci s OVSPŠ a PP (PIS)

termín: od roku 2006 průběžně

indikátory plnění: realizace školení, kontaktování realizátorů primární prevence s konkrétními nabídkami školení, materiálů a metodické pomoci

2.5. Vytvořit adresář preventivních projektů realizovaných policií a zaměstnanci resortu v podobě manuálu dobré praxe a zpřístupnit ho všem realizátorům primární prevence v resortu

gestor: OPK ve spolupráci s PP (PIS)

termín: prosinec 2006

indikátory plnění: vytvoření přístupného adresáře, vytvoření tištěné podoby manuálu dobré praxe

2.6. Podporovat celostátně realizované programy (realizátorem je Policie ČR a útvary MV) primární prevence zaměřené na rizikové skupiny dětí středního a staršího školního věku v rizikových lokalitách a na prezentaci práce Policie ČR u dětí mladšího školního věku

gestor: OPK

termín: každoročně, průběžně

indikátory plnění: finanční podpora programů

2.7. Ve spolupráci s Bílým kruhem bezpečí připravit odbornou příručku týkající se domácího násilí určenou k využití pro policisty v celé ČR

gestor: PP (ÚSKPV)

termín: prosinec 2005

indikátory plnění: vytvořená příručka, distribuce.

3. Prevence korupčního jednání

STÁVAJÍCÍ SITUACE

KORUPCE JE SPECIFICKOU TRESTNOU ČINNOSTÍ, JEJÍŽ DOKUMENTACE I PŘI VYUŽITÍ VŠECH DOSTUPNÝCH OPERATIVNĚ PÁTRACÍCH PROSTŘEDKŮ JE VELMI SLOŽITÁ A OBVYKLE S NEJASNÝM VÝSLEDKEM V TRESTNĚ PRÁVNÍM ŘÍZENÍ. **DŮLEŽITÝM PROSTŘEDKEM PRO JEJÍ ODHALOVÁNÍ JE NEJEN MAXIMÁLNÍ MOŽNÉ VYUŽITÍ OPERATIVNĚ PÁTRACÍCH PROSTŘEDKŮ, ALE I CO NEJVĚTŠÍ AKTIVNÍ ZAPOJENÍ PRACOVNÍKŮ ORGÁNŮ STÁTNÍ SPRÁVY, SAMOSPRÁVY A OSTATNÍCH OBČANŮ.** JEŠTĚ V ZÁVĚRU ROKU 2002 SE ZDÁLO, ŽE SE ZVYŠUJE OCHOTA OBČANŮ ADRESNĚ A NEANONYMNĚ POUKAZOVAT NA PŘÍPADY NEKALÉHO JEDNÁNÍ A AKTIVNĚ SE ZAPOJIT DO DOKUMENTOVÁNÍ TĚTO TRESTNÉ ČINNOSTI. ÚSPĚŠNOST REALIZACE PŘÍPADŮ, VE KTERÝCH BYLI OBČANÉ OCHOTNI SPOLUPRACOVAT, BYLA VYSOKÁ. TO SE ALE V PRŮBĚHU ROKU 2003 ZMĚNILO K HORŠÍMU A SITUACE ZŮSTALA STEJNÁ I V ROCE 2004. OBDOBŇ STAV JE I NA ÚSEKU PŘÍSTUPU ŘÍDÍCÍCH ČLÁNKŮ A KONTROLNÍCH ORGÁNŮ VEŘEJNÉ SPRÁVY A SAMOSPRÁVY. POKUD SE MÁ ČINNOST POLICIE V BUDOUCNU STÁT SPECIFICKOU SLUŽBOU VEŘEJNOSTI, JE BEZPROSTŘEDNÍ KOMUNIKACE A SPOLUPRÁCE S OBČANY, VEŘEJNOU SPRÁVOU I PODNIKATELSKÝMI SUBJEKTY NEZBYTNÁ.

STRATEGICKÉ CÍLE:

- PROHLouBIT SPOLUPRÁCI MEZI ÚTVAREM ODHALOVÁNÍ KORUPCE A FINANČNÍ KRIMINALITY SKPV (DÁLE JEN „OKFK SKPV“) A ORGÁNY STÁTNÍ SPRÁVY ZA ÚČELEM VČASNÉHO ODHALENÍ PODEZŘELÝCH KONTAKTŮ.
- MAXIMÁLNĚ TRANSPARENTNĚ INFORMOVAT VEŘEJNOST O KORUPČNÍM KLIMATU.
- PROHLouBIT SPOLUPRÁCI S MĚSTSKOU (OBECNÍ) POLICIÍ, KTERÁ MÁ VYTVOŘENÝ SYSTÉM PREVENCE KRIMINALITY, JEHOŽ CÍLEM JSOU TĚMĚŘ VŠECHNY SKUPINY OBYVATELSTVA,

A S NESTÁTNÍMI NEZISKOVÝMI ORGANIZACEMI (TRANSPARENCY INTERNATIONAL, OPEN SOCIETY INSTITUTE, INSTITUT PRO STŘEDOEVROPSKOU KULTURU A POLITIKU, OŽIVENÍ).

Opatření vztahující se k prevenci korupčního jednání

3.1. Vytvořit aplikaci „Diskusní fórum“ na webové stránce ÚOKFK SKPV, na které bude možné vést k tématu volnou diskusi

GESTOR: PP (ÚOKFK SKPV)

TERMÍN: ŘÍJEN 2005

INDIKÁTORY PLNĚNÍ: VYTVOŘENÁ APLIKACE

3.2. Přezkoumat stávající interní předpisy PP z pohledu pravidel transparentnosti a existence kontrolních mechanismů

GESTOR: PP (ÚOKFK SKPV, OKS PP, KANCELÁŘ PODPORY KVALITY PP))

TERMÍN: PRŮBĚŽNĚ

INDIKÁTORY PLNĚNÍ: MNOŽSTVÍ PŘEZKOUMANÝCH PŘEDPISŮ, HODNOTÍCÍ ZPRÁVY

3.3. Vytvořit náplně vzdělávacích modulů zaměřených na rizika korupce a zdokonalovat úroveň vztahů s veřejností určených pro nové zaměstnance ministerstva a nové příslušníky Policie ČR (v rámci ZOP)

GESTOR: OPE A OVSPŠ VE SPOLUPRÁCI S PP (OVSPŠ, ÚOKFK)

TERMÍN: ČERVEN 2006

INDIKÁTORY PLNĚNÍ: VYTVOŘENÝ VZDĚLÁVACÍ MODUL, ZAŘAZENÍ MODULU DO VSTUPNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

4. Prevence v silničním provozu

STÁVAJÍCÍ SITUACE

Vláda svým usnesením⁸ schválila Národní strategii bezpečnosti silničního provozu (dále jen „Strategie BESIP“), v níž stanovila základní opatření, a to včetně úkolů zaměřených do oblasti bezpečnosti silničního provozu do roku 2010. Ministerstvo vnitra k realizaci opatření Strategie BESIP ve své gesci vypracovalo Resortní akční plán bezpečnosti a plynulosti silničního provozu na rok 2005 (dále jen „RAP“).

NOVELOU ZÁKONA Č. 361/2000 SB., O PROVOZU NA POZEMNÍCH KOMUNIKACÍCH⁹ DOŠLO K LEGISLATIVNÍ NÁPRAVĚ NEJASNÉHO STAVU ROZDĚLENÍ KOMPETENCÍ MEZI MV A MINISTERSTVEM DOPRAVY V OBLASTI PREVENTIVNÍCH AKTIVIT ZAMĚŘENÝCH NA BEZPEČNOST

⁸ usnesení vlády č. 394 ze dne 28. dubna 2004.

⁹ V ustanovení § 124 odst. 7

SILNIČNÍHO PROVOZU. V RESORTU VNITRA SE REALIZUJÍ ZEJMÉNA PREVENTIVNÍ OPATŘENÍ VYPLÝVAJÍCÍ Z RAP A ZE STRATEGIE PREVENCE KRIMINALITY. NA WEBOVÝCH STRÁNKÁCH MINISTERSTVA VNITRA A RÁDIA VNITRO JSOU PŘÍSTUPNÉ STATISTIKY DOPRAVNÍCH NEHOD, POLICEJNÍ DOPRAVNÍ INFORMACE I NÁVODY K ŘEŠENÍ NÁHLÝCH KRIZOVÝCH SITUACÍ V DOPRAVĚ. ÚTVARY MINISTERSTVA A POLICIE SPOLUPRACUJÍ PŘI NATÁČENÍ A DISTRIBUCI INSTRUKTÁŽNÍCH VIDEOKAZET NADACE MALINA A PŘI DOPRAVNĚ BEZPEČNOSTNÍCH PREVENTIVNÍCH AKCÍCH NAPŘ. JEZDÍME S ÚSMĚVEM. VÝZNAMNÝM PRVKEM V REALIZACI PREVENTIVNÍCH AKTIVIT V DANÉ OBLASTI JE MUZEUM POLICIE ČR. ODEHRÁVÁ SE ZDE CELÁ ŘADA PRAVIDELNÝCH DOPRAVNĚ PREVENTIVNÍCH AKTIVIT ZAMĚŘENÝCH NA NEJVÝRAZNĚJŠÍ PROBLÉMY BEZPEČNOSTI SILNIČNÍHO PROVOZU. JEDNÁ SE ZEJMÉNA O DOPRAVNÍ VÝCHOVU TRADIČNÍ FORMOU – S VYUŽITÍM DOPRAVNÍHO HŘIŠTĚ A BESED A NETRADIČNÍ FORMOU – DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ REALIZOVANÁ VE SPOLUPRÁCI S ČERNÝM LUMINISCENČNÍM DIVADLEM FRANTIŠKA TVRDKA.

Strategické cíle

- ZVYŠOVAT ÚROVEŇ PRÁVNÍHO VĚDOMÍ ÚČASTNÍKŮ SILNIČNÍHO PROVOZU.
- KOORDINOVAT DOHLED NA BEZPEČNOST A PLYNULOST SILNIČNÍHO PROVOZU S PREVENTIVNĚ VÝCHOVNÝMI A INFORMAČNÍMI AKTIVITAMI.
- KOORDINOVAT PREVENTIVNĚ VÝCHOVNOU ČINNOST MINISTERSTVA VNITRA A POLICIE ČR S MINISTERSTVEM DOPRAVY, PŘÍPADNĚ DALŠÍMI ZAJINTERESOVANÝMI SUBJEKTY.
- SLADIT NA MÍSTNÍ ÚROVNI AKTIVITY POLICIE ČR, OBCÍ, BESIP, NESTÁTNÍCH ORGANIZACÍ A SOUKROMÝCH SUBJEKTŮ TAK, ABY NEDOCHÁZELO K DUPLICITĚ PREVENTIVNÍCH PROJEKTŮ ČI AKCÍ.

Opatření vztahující se k bezpečnosti silničního provozu

4.1. Zabezpečit vznik Centra dopravní prevence Ministerstva vnitra a Policie ČR při Muzeu Policie ČR jako metodického centra pro oblast dopravní prevence

GESTOR: MUZEUM POLICIE ČR VE SPOLUPRÁCI S OPK A PP (PIS)

TERMÍN: DO KONCE ROKU 2006

INDIKÁTORY PLNĚNÍ: VZNIK CENTRA DOPRAVNÍ PREVENCE

4.2. REALIZOVAT PROJEKT BEZPEČNÁ CESTA DO ŠKOLY

GESTOR: OPK

TERMÍN: PRŮBĚŽNĚ

INDIKÁTORY PLNĚNÍ: PROVÁZANOST PROGRAMU S PROGRAMEM PARTNERSTVÍ, VYČLENIT OD ROKU 2006 V RÁMCI PROGRAMU FINANČNÍ PROSTŘEDKY URČENÉ K REALIZACI OPATŘENÍ Z PROJEKTU VYPLÝVAJÍCÍCH

4.3. Podílet se na pilotním projektu Ministerstva dopravy Bezpečná obec

GESTOR: OBP A OPK

TERMÍN: V ROCE 2006 A 2007

INDIKÁTORY PLNĚNÍ: ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA O PILOTNÍM PROJEKTU

4.4. VYTVOŘENÍ A PRŮBĚŽNÁ AKTUALIZACE APLIKACE DOBRÁ PRAXE V OBLASTI BESIP NA WEBOVÝCH STRÁNKÁCH ÚTVARU

GESTOR: OBP VE SPOLUPRÁCI S OPK A OTPR

TERMÍN: DO KONCE ROKU 2006

INDIKÁTORY PLNĚNÍ: SPUŠTĚNÍ WEBOVÉ APLIKACE, ZVEŘEJŇOVÁNÍ PRAKTICKÝCH RAD A INFORMACÍ, VČETNĚ ODKAZŮ NA DALŠÍ SPOLUPRACUJÍCÍ STÁTNÍ I NESTÁTNÍ SUBJEKTY

4.5. PODPOROVAT CELOSTÁTNĚ REALIZOVANÉ DOPRAVNĚ PREVENTIVNÍ PROGRAMY (REALIZÁTOREM JE POLICIE ČR) ZAMĚŘENÉ NA DĚTI V RIZIKOVÝCH LOKALITÁCH

gestor: Policie ČR (PIS, ŘSDP) ve spolupráci s OPK

termín: každoročně, průběžně

indikátory plnění: počet projektů a jejich typologie, popis cílových skupin, délka trvání, vynaložené finanční prostředky

4.6. Zpracovat pilotní projekt zřízení Národního pokrádežového centra

gestor: OBP ve spolupráci s OPK

termín: listopad 2006

indikátory plnění: vytvoření záměru pilotního projektu

5. Preventivní činnost Policie ČR

Stávající situace

Preventivně informační skupiny začaly při okresních ředitelstvích Policie ČR vznikat ve druhé polovině devadesátých let. Pracují na všech správách krajů, při okresních a městských ředitelstvích Policie ČR, na Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie (dále jen „ŘSCPP“) a na PP. Metodické vedení PIS zajišťovalo do roku 2003 ministerstvo, od srpna 2003 jej převzala PIS PP ČR. Konstituováním PIS se vytvořila síť okresních a krajských specialistů na informování veřejnosti o práci policie a současně o možnostech ochrany před trestnou činností. Úloha těchto specialistů a objem jejich činnosti se v průběhu let vyvíjely. **Kromě poradenské a informační činnosti a komunikace se sdělovacími prostředky se pracovníci PIS stali i realizátory primárních preventivních programů v podobě, jaká je obvyklá spíše v občanském sektoru nebo resortu školství, a to včetně zaměření na obvyklou cílovou skupinu – děti a mládež.**

NA ZÁKLADĚ VELKÉ POPTÁVKY PO MOŽNOSTECH OCHRANY MAJETKU PŘED ODCIZENÍM A POŠKOZOVÁNÍM ZAČALY PIS ZŘIZOVAT „PORADENSKÉ MÍSTNOSTI“ (CENTRA); MNOHDY VE SPOLUPRÁCI S MĚSTY A OBCEMI, ANEBU JINÝMI SUBJEKTY, KTERÉ SE SPOLUPODÍLEJÍ NA TECHNICKÉM VYBAVENÍ TĚCHTO CENTER. PORADENSKÁ CENTRA DISPONUJÍ UKÁZKAMI CERTIFIKOVANÉ ZABEZPEČOVACÍ TECHNIKY, NÁZORNÝMI POMŮCKAMI A TISKOVINAMI A POLICISTÉ JEJICH PROSTŘEDNICTVÍM INFORMUJÍ OBČANY PŘEDEVŠÍM O MOŽNOSTECH OCHRANY MAJETKU.

V SOUČASNÉ DOBĚ JSOU PŘI VŠECH KRAJSKÝCH SPRÁVÁCH POLICIE ČR SPECIALISTÉ NA PREVENCI I SPECIALISTÉ NA INFORMOVÁNÍ VEŘEJNOSTI. V RÁMCI NĚKTERÝCH OKRESNÍCH NEBO MĚSTSKÝCH ŘEDITELSTVÍ JSOU TYTO ČINNOSTI TAKÉ ROZDĚLENY MEZI DVA (VÝJIMEČNĚ VÍCE) POLICISTY, ALE VĚTŠINA OŘ DISONUJE POUZE JEDNÍM SPECIALISTOU (PREVENTISTOU A TISKOVÝM MLUVČÍM SOUČASNĚ). PŘI NĚKTERÝCH OKRESNÍCH ŘEDITELSTVÍCH PIS ZŘÍZENÁ DOSUD NENÍ. V RÁMCI SLUŽBY CIZINECKÉ A POHRANIČNÍ POLICIE JSOU PIS USTAVENY PŘI ŠESTI OBLASTNÍCH ŘEDITELSTVÍCH A V RÁMCI ŘSCPP. **STĚŽEJNÍ ČINNOSTÍ PIS, V DŮSLEDKU NEUTĚŠENÉ PERSONÁLNÍ SITUACE, JE ČASTO POUZE KOMUNIKACE SE SDĚLOVACÍMI PROSTŘEDKY, PREVENTIVNÍ ČINNOST SE MNOHDY SOUSTŘEDÍ POUZE NA PRÁCI S DĚTI A MLÁDEŽÍ A NA PREZENTAČNÍ JEDNORÁZOVÉ AKCE.** ZDE HRAJE KLÍČOVOU ROLI ZTOTOŽŇOVÁNÍ POJMŮ PREVENCE A INFORMOVÁNÍ VEŘEJNOSTI, JEHOŽ VÝSLEDKEM JE, ŽE PIS SLOUŽÍ ČASTO POUZE JAKO TISKOVÝ SERVIS POLICIE ČR. ČINNOST TISKOVÝCH MLUVČÍ A PREVENTISTŮ OD SEBE NENÍ ANI PŘESNĚ ORGANIZAČNĚ ODDĚLENA. CHYBÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY V RÁMCI SYSTÉMU CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ. ČASTÁ OBMĚNA PRACOVNÍKŮ PIS I OBSAZOVÁNÍ TĚCHTO MÍST LIDMI BEZ JAKÝCHKOLIV ZKUŠENOSTÍ Z PRAXE (ZPŮSOBENÁ ZEJMÉNA NÍZKÝM FINANČNÍM OHODNOCENÍM TĚTO PRÁCE) SE UKAZUJE ZNAČNĚ LIMITUJÍCÍ PRO DLOUHODOBOU KONCEPČNÍ PREVENTIVNÍ PRÁCI VE SMYSLU PŘÍSLUŠNÉHO ZÁVAZNÉHO POKYNU POLICEJNÍHO PREZIDENTA¹⁰. TITO TZV. PROFESIONÁLNÍ PREVENTISTÉ MNOHDY NESTÍHAJÍ BÝT V KAŽDODENNÍM BĚŽNÉM KONTAKTU S OBČANY, NEBOŽ VĚTŠINU ČASU STRÁVÍ S NOVINÁŘI. JEJICH ÚKOLEM BÝVÁ VYLEPŠOVÁNÍ IMAGE POLICIE, COŽ BEZ INTENZIVNÍ ANGAŽOVANOSTI NA MÍSTNÍ ÚROVNI NENÍ MOŽNÉ. PODROBNĚ JE SOUČASNÁ SITUACE PREVENTIVNĚ INFORMAČNÍ ČINNOSTI POLICIE ČR UVEDENA V PŘÍLOZE Č. 2, KTEROU ZPRACOVALA METODICKÁ RADA PRO PREVENCI PŘI PP¹¹.

STRATEGICKÉ CÍLE

- SYSTEMIZAČNĚ ODDĚLIT PRÁCI TISKOVÝCH MLUVČÍ OD PREVENTIVNÍ ČINNOSTI.
- ZKVALITNIT VZDĚLÁVÁNÍ PRACOVNÍKŮ PIS.

Opatření vztahující se k Preventivně informačním skupinám a poradenským centrům

5.1. Aktualizovat interní akty řízení PP týkající se preventivních aktivit (např. ZP PP č. 57/2002)

GESTOR: PP (PIS VE SPOLUPRÁCI S ALO)

TERMÍN: ČERVEN 2006

INDIKÁTORY PLNĚNÍ: NOVELIZOVANÉ INTERNÍ AKTY ŘÍZENÍ

5.2. SYSTEMIZOVAT PIS PP, KRAJSKÝCH A OKRESNÍCH ŘEDITELSTVÍ POLICIE ČR TAK, ABY NA VŠECH ÚROVNÍCH BYLA ODDĚLENA PREVENTIVNÍ ČINNOST OD ČINNOSTI TISKOVÝCH MLUVČÍ

GESTOR: PP (KPP, PIS, SVSPS, ODDĚLENÍ PERSONÁLNÍ PRÁCE)

TERMÍN: V PRŮBĚHU ROKU 2006

INDIKÁTORY PLNĚNÍ: NOVĚ SYSTEMIZOVANÁ PRACOVNÍ MÍSTA PIS, PŘIZPŮSOBNÍ PRACOVNÍCH NÁPLNÍ NOVĚ SYSTEMIZACI

¹⁰ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 57 ze dne 3. dubna 2002, kterým se stanoví zásady preventivní činnosti Policie ČR

¹¹ RPP č. 129/2004 Sb., kterým se zřizuje Metodická rada pro preventivní činnost Policie ČR

5.3. Pravidelně informovat policejního prezidenta o preventivních aktivitách realizovaných v jednotlivých krajských správách Policie ČR

gestor: ředitelé správ krajů Policie ČR

termín: každé čtvrtletí

indikátory: zápisy z porad policejního prezidenta s řediteli správ krajů

5.4. Zkvalitňovat metodické vedení pracovníků PIS a poradních center na úrovni PP

gestor: PP (PIS)

termín: průběžně

indikátory: pravidelné porady PIS PP a správ krajů

5.5. Zpracovat vzorovou pracovní náplň pracovníka PIS všech územních úrovní s ohledem na oddělení výkonu preventivních aktivit a tiskové práce

gestor: PP (PIS, SVSPS, Metodická rada), OVSPŠ, OPK

termín: únor 2006

indikátory: zpracovaná pracovní náplň, oddělení tiskové a preventivní činnosti

5.6. Provést analýzu vybavenosti PIS a poradenských center Policie ČR technickými prostředky

gestor: PP (PIS) ve spolupráci s OPK

termín: prosinec 2005

indikátory plnění: přehled o vybavenosti technikou ve všech PIS a poradenských centrech Policie ČR na úrovni okresu, kraje a PP

5.7. Vytvořit základní standard technického vybavení PIS (použitelného pro všechny policisty v daném okrese zabývajícími se předmětnou problematikou) a technického vybavení poradenského centra

gestor: OPK ve spolupráci s PP (PIS)

termín: prosinec 2005

indikátory plnění: vytvoření standardu, zapracování standardu do finanční podpory projektů

6. Zkvalitňování systému prevence v resortu vnitra

Informování v oblasti prevence kriminality

Stávající situace

Propagace preventivních aktivit resortu, ovlivňování postojů občanů k bezpečnějšímu chování a informování veřejnosti o možnostech ochrany před trestnou činností a informování odborné veřejnosti zajišťuje Ministerstvo vnitra prostřednictvím:

- vystupování v médiích – prevence kriminality je trvalým tématem na stránkách celostátního i regionálního tisku, zpravodajských relací a publicistických programech televizí a rozhlasových stanic;

- průběžného informování odborné i laické veřejnosti o aktivitách resortu, měst a obcí i organizací a institucí zabývajících se prevencí kriminality prostřednictvím periodika „Informační servis“ (dříve Tiskový servis);
- zpracování a distribucí letáků a skládaček, brožur, bulletinů přinášejících rady a doporučení občanům z oblasti prevence kriminality a sociálně patologických jevů (tyto tiskoviny přinášejí především informace, rady a doporučení občanům jak předcházet kriminalitě, jak ochránit sebe, své blízké, svůj majetek), zpravidla ale pouze v rámci prezentačních a preventivních akcí nebo prostřednictvím stánek na služebnách a v prostorách ministerstva určených pro veřejnost;
- podílení se na celostátních mediálních kampaních, na prezentačních akcích pro veřejnost, (Dny s policií, akce s dopravní tematikou, bezpečnostní problematikou, akce pro děti atd.).

V rámci resortní **ediční činnosti** vychází časopis **Policista**, měsíčník, který přináší i odborné texty z oblasti prevence kriminality. Dále jsou vydávány speciální bulletiny týkající se problematiky aktuálních rizikových jevů. Odborné periodikum **Kriminalistika**, čtvrtletník pro kriminalistickou teorii a praxi, rozpracovává z vědeckého hlediska problémy kriminalistiky a příbuzných oborů v širším, často v mezinárodním měřítku a seznamuje s výsledky vědecko-výzkumné činnosti v oblasti prevence kriminality.

Muzeum Policie ČR **pořádá výstavy** různého zaměření – propagační, výchovné vědecko popularizační i komerční (např. účast na veletrzích). Při realizaci výstav spolupracuje s odbornými útvary ministerstva a Policie ČR.

Prevence kriminality v rámci ministerstva je prezentována na **internetových stránkách** www.mvcr.cz. Zde je možno získat aktuální informace o činnosti a záměrech prevence kriminality v ČR i o probíhajících aktivitách v této oblasti a zásadní dokumenty a materiály. Informační systém slouží také k propojení jednotlivých subjektů, které se problematikou prevence kriminality zabývají, a umožňuje rychlou komunikaci. Problematika prevence kriminality je obsažena v těchto rubrikách – Prevence kriminality, Bezpečnost v silniční dopravě, Časopis Policista a Kriminalistika, Děti a mládež, Divácké násilí, Drogy, Korupce, Komerční sexuální zneužívání dětí, Lidská práva, Minority a policie, Obchodování s lidmi, Odbor prevence kriminality, Community policing, Preventivně informační skupiny Policie ČR.

Strategické cíle

- Informovat laickou veřejnost o možnostech ochrany před trestnou činností: preventivní komunikace reaguje na potřeby občana, situaci ve společnosti, statistická zjištění a výzkumy veřejného mínění. Mezi komunikační priority patří ochrana před obecnou kriminalitou, osobní bezpečnost, bezpečnost blízkých lidí a sociálního prostředí.
- Poskytovat informace představitelům měst zabývajícím se prevencí kriminality na místní úrovni, policistům, nestátním neziskovým organizacím, pedagogům

a dalším odborníkům v oblasti prevence kriminality a sociálně patologických jevů prostřednictvím koncepčních a metodických materiálů odborných útvarů resortu a periodik.

- Prezentovat práci policie jako služby veřejnosti a vytvářet pozitivní image resortu.
- Zacílit a rozšířit distribuci preventivních materiálů v čekárnách obvodních oddělení, prostřednictvím hlídek pořádkové a dopravní policie, ve specifických situacích a lokalitách, jako jsou silniční kontroly, obchůzky v chatových oblastech, obchodních centrech.
- Posilovat vnitroresortní komunikaci a informovanost v oblasti prevence kriminality.

Vzdělávání v oblasti prevence kriminality

Stávající situace

Problematika prevence kriminality se stala součástí kurzů celoživotního vzdělávání pro policisty, zaměstnance ministerstva a pro účastníky kurzů z řad zaměstnanců veřejné správy. Je také součástí vzdělávacích programů policistů v rámci základní odborné přípravy a programů celoživotního vzdělávání ve formě specializačních kurzů. Kompetence policisty v oblasti prevence kriminality jsou stanoveny i v nově vytvořeném vzdělávacím programu základní odborné přípravy, jehož pilotní projekt byl zahájen v září 2005. V oblasti prevence kriminality probíhá řada dílčích vzdělávacích aktivit a projektů realizovaných různými odbornými útvary ministerstva a Policie ČR, které se věnují izolovaně jednotlivým preventivním tématům: obchodování s lidmi, problematice menšin, domácímu násilí, obětem trestných činů apod.

Na Policejní akademii je výuka problematiky prevence kriminality zahrnuta do bakalářského studijního programu, ve kterém je přednášena v rámci předmětu Kriminologie a do semestrálního povinně volitelného předmětu „Prevence kriminality“. Každoročně si tento předmět z nabídky volí přibližně sto studentů denní formy studia a sto studentů kombinované formy.

Přestože jsou různé aspekty prevence kriminality obsahem vysokoškolského studia i řady vzdělávacích programů a specializačních kurzů, je nutné konstatovat, že dosud není v této oblasti vytvořena systematická koncepce odborné přípravy a vzdělávání policistů. V praktické rovině nejsou policisté vybaveni dovednostmi, které umožňují řešení kriminálních problémů proaktivním způsobem a v rovnocenné spolupráci s dalšími partnery, zejména na místní úrovni. Praktické dovednosti chybí zejména uniformovaným složkám policie, resp. pořádkové službě. Ve výsledku má tato skutečnost negativní vliv na změny postojů v rámci policie k zavádění nových trendů v policejní práci (např. filosofie policejní práce jako služby veřejnosti, community policing, jednání s oběťmi trestných činů apod.)

Strategické cíle:

- NA ZÁKLADĚ KOMPETENČNÍHO PŘÍSTUPU PROHLUBOVAT INTEGRACI PROBLEMATIKY PREVENCE KRIMINALITY A KRIMINÁLNĚ RIZIKOVÝCH JEVŮ DO VZDĚLÁVÁNÍ PŘÍSLUŠNÍKŮ POLICIE ČR.

- IDENTIFIKOVAT, ANALYZOVAT A ZPRACOVÁVAT DOBRÉ ZKUŠENOSTI S REALIZACÍ PREVENTIVNÍCH OPATŘENÍ V ČR I V ZAHRANIČÍ A ZPŘÍSTUPNIT JE V RÁMCI RESORTU I MIMO NĚJ.
- ORGANIZOVAT DLE AKTUÁLNÍCH POTŘEB DOPLŇKOVÉ VZDĚLÁVACÍ AKTIVITY V OBLASTI CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ PŘÍSLUŠNÍKŮ POLICIE ČR, ZAPOJOVAT SE DO ZAHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE V DANÉ OBLASTI FORMOU ÚČASTI NA VZDĚLÁVACÍCH AKTIVITÁCH, PROJEKTECH APOD.

Sociologická a další šetření v oblasti prevence kriminality

TRADIČNÍ ZPŮSOBY HODNOCENÍ ZAMĚŘENÉ NA KVANTITU A OBJASNĚNOST VYUŽÍVAJÍCÍ PŘEDEVŠÍM KRIMINÁLNÍ STATISTIKY, NEJSOU POSTAČUJÍCÍ PŘI HODNOCENÍ PREVENTIVNÍ PRÁCE, JEJÍMŽ HLAVNÍM SMYSLEM JE PŘEDCHÁZET TRESTNÉ ČINNOSTI, NAVRHOVAT VHODNÁ OPATŘENÍ, IDENTIFIKOVAT PROBLÉMY A DELEGOVAT ZODPOVĚDNOST NA CO NEJŠIRŠÍ OBČANSKOU VEŘEJNOST. PRO TENTO ÚČEL JSOU ÚDAJE KVANTIFIKUJÍCÍ PROBLÉMY, KTERÉ JIŽ NASTALY, NEDOSTATEČNÉ. **PRO PLÁNOVÁNÍ PREVENTIVNÍCH OPATŘENÍ A MĚŘENÍ JEJICH EFEKTIVITY JE TŘEBA NACHÁZET NOVÉ ZPŮSOBY VYHODNOCOVÁNÍ.** TO SE TÝKÁ I POLICEJNÍ PRÁCE.

VHODNÝM A VALIDNÍM NÁSTROJEM MĚŘENÍ EFEKTIVITY PREVENCE V OBLASTI VEŘEJNÉHO POŘÁDKU A BEZPEČNOSTI JSOU SOCIOLOGICKÁ A DALŠÍ LOKÁLNÍ ŠETŘENÍ POCITU BEZPEČÍ A OCHOTY OBČANŮ KE SPOLUÚČASTI NA REALIZACI PREVENTIVNÍCH OPATŘENÍ. ZKUŠENOSTI S TÍMTO TYPEM HODNOCENÍ JSOU DOBRÉ, ZEJMÉNA PŘI TVORBĚ PROGRAMŮ PREVENCE KRIMINALITY NA MÍSTNÍ ÚROVNI. ŘADA OBCÍ A MĚST SI NECHÁVÁ OPAKOVANĚ TATO SOCIOLOGICKÁ ŠETŘENÍ ZHOTOVOVAT. POLICIE ČR ZATÍM PŘÍLIŠ NEVYUŽIVÁ VÝZKUMY VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ JAKO NÁSTROJE MĚŘENÍ EFEKTIVITY SVÉ PRÁCE, COŽ JE PŘI ZAVÁDĚNÍ COMMUNITY POLICING JAKO JEDNÉ Z METOD POLICEJNÍ PRÁCE NEZBYTNÉ. DALŠÍM VÝZNAMNÝM NOVÝM NÁSTROJEM MĚŘENÍ EFEKTIVITY PREVENCE JE MANAŽERSKÝ MODEL EXCELLENCE EFQM¹², JEHOŽ APLIKACE V RÁMCI POLICIE ČR VYTVÁŘÍ SOUČASNĚ MOTIVAČNÍ TLAK K ŠIRŠÍMU VYUŽÍVÁNÍ PREVENTIVNÍCH POSTUPŮ A METOD COMMUNITY POLICING. **ZPRÁVY ZAMĚŘENÉ NA SPOKOJENOST OBČANŮ S PRACÍ POLICIE, DŮVĚRY V NÍ A STRACH OBČANŮ Z LATENTNÍ KRIMINALITY BY SE MĚLY STÁT STANDARDNÍ SOUČÁSTÍ SEBEHODNOCENÍ A NÁSLEDNÉHO VYUŽITÍ ZJIŠTĚNÝCH PŘÍLEŽITOSTÍ KE ZLEPŠENÍ V RÁMCI ZÁKLADNÍCH ÚTVARŮ.**

Strategické cíle

- **PODPOROVAT LOKÁLNÍ ŠETŘENÍ POCITU BEZPEČÍ OBČANŮ JAKO JEDNOHO Z NÁSTROJŮ HODNOCENÍ EFEKTIVITY PREVENTIVNÍ ČINNOSTI A PRÁCE POLICIE ČR.**
- **NA ZÁKLADĚ ANALÝZY VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ PŘIPRAVOVAT KONCEPČNÍ A ORGANIZAČNÍ OPATŘENÍ V OBLASTI PREVENCE KRIMINALITY.**

Financování preventivních aktivit

¹² Zavedený do praxe rozkazem policejního prezidenta č. 100 ze dne 25. srpna 2004 a poté pokynem ministra vnitra č. 51 ze dne 7. září 2004

Stávající situace

Usnesení vlády České republiky¹³ ke Strategii prevence kriminality na léta 2004 - 2007 ukládá ministru vnitra¹⁴ vyčleňovat v příslušných letech v resortních rozpočtových kapitolách státního rozpočtu České republiky finanční prostředky na resortní programy prevence kriminality. Ministerstvo na základě pokynů ministra vnitra¹⁵ vyčleňuje pro tyto účely finanční prostředky od roku 1999 každoročně.

Hlavní prioritou ministerstva v oblasti financování projektů prevence kriminality bylo do roku 2003 vytváření a vybavování pracovišť PIS a poradenských center. Pracoviště PIS a poradenská centra byly vybaveny počítačovou technikou, audiovizuální technikou, kancelářským zařízením a informačními materiály s tematikou ochrany majetku a zdraví a ukázkami certifikované techniky. Tato pracoviště nebyla vybavována podle jednotného standardu technického vybavení, ale pouze na základě žádostí jednotlivých útvarů.

Od roku 2004 byl program finanční podpory více zpřístupněn základním útvarům a všem složkám Policie ČR. Podpořené projekty byly zaměřeny na oblasti integrace Policie ČR do preventivních aktivit na místní úrovni, podporu nových metod policejní práce a mediální působení a dotváření PIS. V roce 2005 byla vyhlášena prioritou podpora projektů spojených se zaváděním prvků community policing do praxe policie. V roce 2004 reagovalo na výzvu k zaslání projektů 69 útvarů Policie ČR a ministerstva a celková výše požadovaných finančních prostředků byla 11 460 000 Kč. V roce 2005 reagovalo rovněž 69 útvarů a celková požadovaná částka byla 15 292 500 Kč. Z těchto údajů vyplývá, že se podařilo rozšířit povědomí o existenci programu určeného na finanční podporu prevence kriminality mezi širokou skupinu policistů a že se částka 3,9 miliónu na podporu těchto programů vyčleněná, jeví nedostatečnou. Dalším problémem je časový úsek mezi přidělením finančních prostředků a jejich faktickým doručením útvaru. Přehled schválených projektů resortního programu prevence kriminality, na které byly v roce 2005 přiděleny finanční prostředky z rozpočtu Ministerstva vnitra, je uveden v Příloze č. 3.

Z projektů předložených v letech 2004 a 2005 je zřejmé, že prevence je chápána různými útvary Policie ČR a ministerstva rozdílně. Zatímco někde je to pouze přednášková činnost ve školách a velké prezentační akce, jiné útvary se zaměřují na úzký problém v přesně vymezené lokalitě (např. divácké násilí, kriminalita v chatových oblastech, dlouhodobá práce s rizikovou skupinou) Z hlediska požadavků převažují žádosti o technické vybavení potřebné k realizaci daného projektu, anebo nutné k prezentační, přednáškové a vzdělávací činnosti. Vybavenost prezentační a přednáškovou technikou je na útvarech policie různorodá a není zcela zřejmé, kdo všechno může uvedenou techniku využívat. Další významnou část žádostí o podporu tvoří projekty zaměřené na informování veřejnosti nebo tematické projekty určené školním dětem. Jako velký problém se jednoznačně ukazuje vzájemná neinformovanost o používaných materiálech nebo projektech

¹³ Usnesení vlády č. 393 ze dne 28. dubna 2004, bod III/2

¹⁴ jakož i ministrům spravedlnosti, zdravotnictví, práce a sociálních věcí, obrany a školství, mládeže a tělovýchovy

¹⁵ POKYN MINISTRA VNITRA Č. 46 ZE DNE 20. KVĚTNA 1999, POKYN MV Č. 50 ZE DNE 11. ČERVENCE 2001, POKYN MV Č. 2

ZE DNE 4. ŘÍJNA 2004, KTERÝM SE ZŘIZUJE KOMISE PRO UVOLŇOVÁNÍ ÚČELOVĚ VYČLENĚNÝCH FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ NA REALIZACI PROGRAMU MINISTERSTVA VNITRA V OBLASTI PREVENCE KRIMINALITY

a zbytečné vytváření již vytvořeného. Jednou z možností, jak sjednotit uvedené rozdíly v chápání pojetí prevence je v materiálu již zmiňovaný probíhající projekt „Podpora posílení prevence a metod community policing v práci Policie ČR“. Současně by měl zlepšit úplnost a vzájemnou výměnu informací o metodách a možnostech prevence.

Strategické cíle

- Finančně podporovat přesně zacílené preventivní aktivity lokálního charakteru.
- Zaměřit se na pilotní projekty věnující se řešení jasně vymezeného problému.
- Standardizovat vybavenost útvarů prezentační a přednáškovou technikou a zajistit její širokou využitelnost.
- Zvýšit zájem jednotlivých útvarů o preventivní práci a kreativitu při její realizaci.

Opatření vztahující se k informování v oblasti prevence kriminality

6.1. KOORDINOVAT MEDIÁLNÍ AKTIVITY ÚTVARŮ MINISTERSTVA VNITRA V OBLASTI PREVENCE KRIMINALITY

GESTOR: OPK VE SPOLUPRÁCI S OTPR

TERMÍN: PRŮBĚŽNĚ

INDIKÁTORY PLNĚNÍ: EVIDENCE MEDIÁLNÍCH VÝSTUPŮ JEDNOTLIVÝCH ÚTVARŮ MINISTERSTVA VNITRA

6.2. REAGOVAT NA NOVÝ VÝVOJ SITUACE V OBLASTI PREVENCE A V SOULADU S NOVÝMI TRENDY PRUŽNĚ ZAJIŠŤOVAT MEDIÁLNÍ A PUBLIKAČNÍ ČINNOST

GESTOR: OPK VE SPOLUPRÁCI S OTPR A DALŠÍMI ÚTVARY MINISTERSTVA A POLICIE ČR

TERMÍN: PRŮBĚŽNĚ

INDIKÁTORY PLNĚNÍ: MEDIÁLNÍ VÝSTUPY, VYDÁVÁNÍ A DISTRIBUCE TISKOVIN

6.3. Koordinovat výstavní činnosti všech složek a útvarů resortu, aby nedocházelo k duplicitě v tématech a termínech

GESTOR: OTPR

TERMÍN: PRŮBĚŽNĚ

INDIKÁTORY PLNĚNÍ: REALIZACE VÝSTAV A ÚČAST NA VELETRŽÍCH

6.4. Posílit vnitroresortní komunikaci distribucí časopisu Policista na základní útvary Policie ČR

GESTOR: OPK VE SPOLUPRÁCI S PP (PIS) A OEZ

TERMÍN: BŘEZEN 2006

INDIKÁTORY PLNĚNÍ: DISTRIBUCE NA ZÁKLADNÍ ÚTVARY

6.5. Zpracovat přehled informativních a preventivních letáků, informačních materiálů a didaktických pomůcek používaných v rámci Policie ČR a zpřístupnit je všem PIS a základním útvarům prostřednictvím vnitřní intranetové sítě a internetové sítě

gestor: PP (PIS) ve spolupráci s OPK

termín: září 2006

indikátory plnění: shromážděný přehled materiálů a jeho zpřístupnění všem PIS

6.6. Vytvořit informační letáky pro občany se souhrnem rad pro případ teroristického útoku a informační brožury pro média s tématem dopadu psychologického působení médií na širokou veřejnost a oddálení davové psychózy v případě teroristického útoku

gestor: OTPR

termín: červen 2006

indikátory plnění: vytvořený leták, vytvořená brožura, způsoby distribuce.

Opatření vztahující se ke vzdělávání v oblasti prevence kriminality

6.7. ZPRACOVAT STUDIJNÍ TEXTY PRO FREKVENTANTY A UČITELE STŘEDNÍCH POLICEJNÍCH ŠKOL

GESTOR: OVSPŠ VE SPOLUPRÁCI S OPK; PP (SVSPS)

TERMÍN: ČERVEN 2006

INDIKÁTORY PLNĚNÍ: VYTVOŘENÝ TEXT

6.8. KAŽDOROČNĚ ORGANIZOVAT ODBORNÉ SEMINÁŘE K VYBRANÝM TÉMATŮM Z PREVENCE KRIMINALITY A NABÍDNOUT ÚČAST PRACOVNÍKŮM RESORTU

GESTOR: OPK

TERMÍN: PRŮBĚŽNĚ

INDIKÁTORY PLNĚNÍ: REALIZOVÁNÍ SEMINÁŘŮ, HODNOCENÍ ÚČASTNÍKŮ

6.9. Zpracovat standard celoživotního vzdělávání policistů v oblasti prevence kriminality (PIS)

gestor: OVSPŠ, PP (PIS, SVSPS), OPK

termín: červen 2006

indikátory: vytvoření standardu

OPATŘENÍ VZTAHUJÍCÍ SE K ŠETŘENÍM V OBLASTI PREVENCE

6.10. Vytvořit praktickou příručku pro starosty obcí a vedoucí obvodních oddělení Policie ČR „Jak si připravit vlastní šetření v oblasti veřejného pořádku“. Zajistit využití uvedených výzkumů na úrovni vedoucích obvodních oddělení P ČR.

gestor: OPK ve spolupráci s Otevřenou společností o.p.s, PP (kancelář podpory kvality, PIS)

termín: prosinec 2006

indikátory plnění: vytvoření příručky, distribuce vybraným obcím a obvodním oddělením Policie ČR

6.11. SLEDOVAT A POROVNAT VÝSLEDKY VÝZKUMU, KTERÝ BUDE PROVEDEN V ROCE 2007, S VÝSLEDKY ZÍSKANÝMI VE VÝZKUMU PROVÁDĚNÉHO AGENTUROU STEM/MARK V ROCE 2004 (ÚDAJE TÝKAJÍCÍ SE POCITU BEZPEČÍ OBČANŮ A ZNALOSTI A SPOKOJENOSTI S PREVENTIVNÍMI AKTIVITAMI POLICIE ČR) A NAVRHNOUT PŘÍSLUŠNÁ OPATŘENÍ NA TYTO VÝSLEDKY REAGUJÍCÍ.

gestor: PP (PIS, kancelář podpory kvality) , OPK

termín: 2007

indikátory splnění: srovnávací analýza, navržená opatření

OPATŘENÍ VZTAHUJÍCÍ SE K FINANCOVÁNÍ PREVENTIVNÍCH AKTIVIT

6.12. Z podpořených a realizovaných resortních projektů prevence kriminality vytvořit adresář, zpřístupnit ho v rámci resortu a průběžně doplňovat

gestor: OPK

termín: duben 2006

indikátory plnění: vytvoření přístupného adresáře

6.13. Každoročně uvolňovat finanční prostředky na podporu resortních programů prevence kriminality.

gestor: OEZ

termín: od roku 2007

indikátory plnění: podpora resortních programů

6.14. Vypracovat metodiku tvorby „Hodnotící zprávy projektu“, která bude povinnou součástí hodnocení finančně podpořeného projektu a jejíž součástí budou srovnatelné a hodnotitelné ukazatele

gestor: OPK

termín: leden 2006

indikátory plnění: vytvoření metodiky jako přílohy výzvy k zaslání projektů pro rok 2006

6.15. Hledat možnosti zapojení mimorozpočtových (alternativních) zdrojů pro financování prevence kriminality

gestor: OPK

termín: průběžně

indikátory plnění: každoroční informace o finančním zajištění úkolů a projektů.

S OHLEDEM NA VÝŠE UVEDENÉ SE DOPORUČUJE:

- 1. SCHVÁLIT PROGRAM MINISTERSTVA VNITRA V OBLASTI PREVENCE KRIMINALITY DO ROKU 2007,**
- 2. ULOŽIT JEDNOTLIVÝM NÁMĚSTKŮM MINISTRA VNITRA A POLICEJNÍMU PREZIDENTOVI PLNĚNÍ ÚKOLŮ, KTERÉ PROGRAM OBSAHUJE,**
- 3. ULOŽIT PRVNÍMU NÁMĚSTKOVI MINISTRA VNITRA PŘEDKLÁDAT KAŽDOROČNĚ VEDENÍ RESORTU INFORMACI O PLNĚNÍ ÚKOLŮ PROGRAMU,**
- 4. ULOŽIT PRVNÍMU NÁMĚSTKOVI MINISTRA VNITRA VYHLÁSIT KAŽDOROČNĚ CENU ZA NEJLEPŠÍ VNITRORESORTNÍ PROJEKT V OBLASTI PREVENCE KRIMINALITY.**

